

VĮ MARIJAMPOLĖS MIŠKŲ URĖDIJOS VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO

S A N T R A U K A

Vidinės miškotvarkos projektai – tai miškų ūkio veiklos planai, rengiami visoms valstybinių miškų valdytojų ir privačioms miškų valdoms arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esančiai miško žemei, skiriami konkrečių tvarkymo priemonių sistemai jose nustatyti.

Vidinės miškotvarkos projektas parengtas VĮ Marijampolės miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems ir naudojamiems miškams. Pagal jį bus tvarkomi, naudojami ir atkuriami miškai iki 2023 m. gruodžio 31 d. Projektavimas atliktas naudojant 2013 m. valstybinės miškų inventorizacijos duomenis.

Miškų inventorizacija atlikta vadovaujantis Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija, patvirtinta Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2010 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. 11-10-V „Dėl Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos patvirtinimo“, sklypiniu metodu, naudojant aerofotografavimo medžiagą – 2010 m. spalvotus ortofotografinius žemėlapius ir 2012 m. spalvotas spektrozonines aerofotonuotraukas. Lauko darbų metu nustatyta:

- medynų taksaciniai rodikliai (rūšinė sudėtis, amžius, aukštis, skalsumas, tūris ir kt.);
- augaviečių tipai (dirvožemio sąlygos);
- pomiškio ir trako būklė;
- miškų sanitarinė būklė.

Atliktas vykdytos miško ūkinės veiklos įvertinimas (pagrindinių neplynų kirtimų, ugdymo kirtimų, miško želdinių) ir suprojektuotos ūkinės priemonės kitam vykmečiui. Taip pat patikslintos saugotinių augalų ir gyvūnų radavietės, gamtos ir kultūros vertybių vietos, aprašyti rekreaciniai įrenginiai.

Svarbiausi VĮ miškų urėdijos ūkio tikslai yra miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas vadovaujantis visuotinai pripažintais tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais, visuomenės informavimas apie VĮ miškų urėdijos miškus, jų būklę ir tvarkymą, miškų naudojimo rekreacinėms reikmėms intensyvinimas, racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas, auginamos medienos kokybės gerinimas, miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas, miškų ekosistemų tvarumo užtikrinimas, biologinės įvairovės išsaugojimas ir gausinimas bei miškų sanitarinės ir priešgaisrinės apsaugos gerinimas, ūkininkavimo saugomų teritorijų miškuose reglamentavimas pagal šių teritorijų tikslus bei uždavinius, visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas regiono ir šalies lygiu.

Siekiant šių tikslų įgyvendinimo, miškotvarkos darbų ir projekto rengimo metu sprendžiami tokie pagrindiniai uždaviniai ir naudojamos tokios priemonės:

- miškų išteklių inventorizavimas miškų urėdijos teritorijoje sklypiniu metodu, kiekybinių bei kokybinių miškų našumo, ūkinės bei gamtinės būklės rodiklių nustatymas;
- saugomų teritorijų ir gamtos bei kultūros vertybių inventorizavimas miškų urėdijos teritorijoje ir priemonių jų apsaugai numatymas;
- miškų ūkio veiklos per praėjusį vykmetį analizė bei įvertinimas;
- miškotvarkos projekto, pagal kurį organizuojamas miškų ūkis ir atliekami visi miškų naudojimo, atkūrimo bei miško žemių tvarkymo darbai artimiausią dešimtmetį, parengimas.

VĮ Marijampolės miškų urėdijos teritorijoje inventorizuotas bendras visų nuosavybės ir valdymo formų miškų plotas yra 34,6 tūkst. ha, iš jo 32,8 tūkst. ha miško žemės. Teritorijos miškingumas – 13,2 %. VĮ Marijampolės miškų urėdijos valdomas plotas yra 22572 ha, iš jo patikėjimo teise valdomų valstybinės reikšmės miškų yra 22543 ha ir 29 ha kitų plotų (keliai su

danga, užstatytos teritorijos ir kt.). Miško žemė sudaro 21227 ha. VĮ Marijampolės miškų urėdijos patikėjimo teise valdomi miškų plotai sudaro 65 % bendro inventorizuoto ploto.

VĮ Marijampolės miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems ir naudojamiems miškams parengtas vidinės miškotvarkos projektas pagal 2013 m. rugpjūčio 30 d. VĮ Marijampolės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto parengimo paslaugų sutartį Nr. S5-62 su VĮ Marijampolės miškų urėdija, o kitų nuosavybės formų miškams pateikti suvestiniai miškų inventorizacijos duomenys. Parengtoje kartografinėje medžiagoje yra informacija apie visų nuosavybės formų miškus.

VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKŲ RODIKLIAI

Visi VĮ Marijampolės miškų urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (22534 ha) priskirti septynioms girininkijoms: Vilkaviškio, Šunskų, Sasnavos, Varnabūdės, Pajevonio, Kalvarijos ir Buktos. Girininkijose valstybinės reikšmės plotai svyruoja nuo 2,2 tūkst. ha (Sasnavos girininkija) iki 5,2 tūkst. ha (Buktos girininkija). Vidutinis girininkijos plotas yra 3,2 tūkst. ha. Miškai suskirstyti į 525 kvartalus, o kvartalai – į 11892 taksacinius sklypus. Vidutinis kvartalo plotas – 42,9 ha, taksacinio sklypo plotas – 1,9 ha.

Miškai pagal ūkininkavimo tikslus ir pagrindinę funkcinę paskirtį priskirti miškų grupėms ir pogrupiams: I grupės (rezervatiniai) miškai sudaro 5,2 % (1165 ha), II grupės (ekosistemų apsaugos ir rekreaciniai miškai) sudaro 19,7 % (3240 ha), III grupės (apsauginiai miškai) – 14,1 % (2898 ha) ir IV grupės (ūkiniai miškai) – 61,0 % (12510 ha) ploto.

Mišku apaugusi žemė (medynai) sudaro 19568 ha, 23 % medynų yra kultūrinės kilmės (įveisti sodinant). Neapaugusių miškų plotų yra 938 ha (4,4 % miško žemės ploto), iš jų 418 ha kirtavietės, 433 ha – miško aikštės ir 61 ha – žuvę medynai. Ne miško žemės yra 1316 ha (5,8 % bendro ploto), iš jų pelkių – 1144 ha, trasų (platesnių nei 10 m) – 6 ha.

Bendras medynų tūris yra 4,46 mln. m³. Vidutinis medynų tūris hektare – 228 m³, brandžių medynų – 337 m³, vidutinis tūrio prieaugis sudaro 6,96 m³. Vidutinis medynų skalsumas yra 0,77, vidutinis visų medynų amžius – 51 metai.

Pagal vyraujančią rūšį vyrauja eglynai 29 %, pušynai – 7 % medynų ploto, iš kietųjų lapuočių ąžuolynai – 6 % ir uosynai tik – 2 % medynų ploto. minkštųjų lapuočių medynai sudaro 55 %, iš jų beržynai sudaro 24 %, juodalksnynai 22 % medynų ploto

Medynai pagal brandumo grupes III ir IV grupių miškuose pasiskirsto taip: jaunuolynai sudaro 38 %, pusamžiai – 20 %, pabręstantys – 12 % ir brandūs – 30 % ploto.

Vyrauja laikinai užmirkusios (42 %), labai derlingos augavietės. Užmirkusios ir pelkinės augavietės sudaro 24 %, iš jų nusašintos apie 6 % ploto.

VĮ Marijampolės miškų urėdijos teritorijoje yra Žuvinto biosferos gamtinis rezervatas ir Vištyčio regioninis parkas, keturi valstybiniai draustiniai – Širvintos hidrografinis, Virbalgirio botaninis - zoologinis, Varnabūdės pedologinis ir Aguonio geomorfologinis draustinis, be keturių valstybinių draustinių dar yra septyni savivaldybės draustiniai ir Kalvarijos biosferos poligonas. Taip pat VĮ Marijampolės miškų urėdijos teritorijoje yra biologinę įvairovę saugančios „Natura 2000“ teritorijos – trys paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) ir dešimt vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (BAST).

Valstybės saugomose teritorijose VĮ Marijampolės miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškai sudaro 9,1 tūkst. ha (40,3 % bendro VĮ miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų ploto). „Natura 2000“ teritorijose valstybinės reikšmės miškų – 12,1 tūkst. ha.

MIŠKO ŪKINĖS VEIKOS 2004–2013 METAIS ANALIZĖ

Miškotvarkos projekte pateikta 2004 m. miškotvarkos suprojektuotų ūkinių priemonių apimtis 2004–2013 metams, jų įvykdymo analizė ir įvertinimas. Analizuojant ūkinę veiklą panaudoti ir 1989 m. miškotvarkos duomenys. Valstybinių miškų plotas kito. Todėl ilgesnio laikotarpio analizei naudotas sąlyginis dydis, daugiau dėmesio skiriant paskutinio vykmečio (2004–2013 m.) duomenų analizei, ją atliekant 21227 ha miško žemės plote. Išvados suformuluotos atlikus valstybinės reikšmės miškų rodiklių analizę, o atskirais atvejais apimant ir visus miškus (miško apsauga, medžioklės ūkis).

Miško plotų kaita. VĮ Marijampolės miškų urėdijos plotas sumažėjo apie 208 ha. Plotas sumažėjo, nes atlikus kadastrinius matavimus į miško žemę neįtraukti keliai, pievos, kurie neatitinka keliamų miško žemės reikalavimų, dėl LR sienos ratifikavimo su Rusijos federacija. Atnaujinus georeferencinį pagrindą buvo pakoreguotos vandens telkinių ribos, patikslintas kelių sluoksnis bei jų važiuojamosios dalies plotis.

Miškų rūšinės sudėties kaita. Kietųjų lapuočių (ąžuolynų) 265 ha ir spygliuočių medynų plotas 1078 ha per 2004–2013 m. laikotarpį padidėjo. Didelis uosio medynų ploto sumažėjimas nuo 4,2 % iki 1,6 % visų medynų ploto. Marijampolės miškų urėdijoje vertintina teigiamai padidėjusį ąžuolynų, spygliuočių plotą ir sumažėjus drebulynų plotui.

Miško kirtimų analizė. Iš 1 ha mišku apaugusio ploto suprojektuota iškirsti likvidinio tūrio: 2004 m. – 5,1 m³ (2014 m. – 4,6 m³ projektuojama). Kertant žymiai mažiau prieaugio, vyko tolydus medienos tūrio kaupimas, ypač III grupės (7,08 m³/ha) miškuose. Per vykmetį valstybinės reikšmės miškuose sukaupta daugiau 219 tūkst. m³ medienos, lyginant su 2004 m. duomenimis. Vienas iš trūkumų vykdant medienos naudojimą yra: ugdomųjų (einamųjų) kirtimų apimtį VĮ miškų urėdija įvykdė 16 proc. (pagal plotą), dėl to ne visiškai įvykdyti šių kirtimų tikslai.

Medynų struktūra. Esama medynų amžiaus struktūra nepalanki tolydiniam medienos naudojimui. III ir IV miškų grupėse jaunuolynai sudaro 38 %, brandūs medynai – 30 % ir pusamžiai su pribrešančiais medynais – 32 %. Brandžių medynų plotas sumažėjo 2139 ha, tačiau perbrendusių medynų plotas padidėjo 259 ha. Labiausiai kaupiasi perbrendę minkštųjų lapuočių (drebulynų, juodalksnynų) medynai. Minkštųjų lapuočių vidutinis amžius artėja prie perbrendusių medynų amžiaus, todėl neišvengiamai kaupsis ir didės perbrendusių medynų plotai.

Medynų tūrio kaita. inventorizacijos metu nustatytas medynų tūris beveik nepasikeitė, lyginant su praėjusios inventorizacijos duomenimis. Bendras medynų tūris didesnis tik 4 m³/ha. Brandžių medynų tūris didesnis 10 m³/ha. Dėl kietųjų lapuočių medžių rūšių džiūvimo pablogėjo medynų rūšinė sudėtis, vidutiniai rodikliai, našumas ir jų sanitarinė būklė.

Miško atkūrimas. Per vykmetį (2004–2013) plynai iškirsta 2148 ha medynų. Želdinta 56 % kirtaviečių, savaime atžėlė 32 %, dar neatkurtos kirtavietės užima 12 % ploto. Įveista 2011 ha želdinių. Pagal būklę geri želdiniai užima 80,0 %, patenkinami – 19,9 %, blogi – 0,1 %. Žuvusių želdinių nėra. 2004 m. gerų želdinių buvo 27 %, patenkinamų – 59 %, blogų – 12 % ir žuvę – 2 %. Želdinimo darbų kokybė, palyginus su ankstesniu vykmečiu, labai pagerėjusi. Paliktose atželti kirtavietėse vyrauja atžėlimas juodalksniais – 62 %, beržais 24 %, spygliuočiais ir kietaisiais lapuočiais – 1 %. Atžėlę jaunuolynai yra mišrūs, ugdymo kirtimais formuojami tikslinių medžių rūšių medynai.

Miško rekreacija. Gerinant poilsavimo sąlygas miškuose, VĮ Marijampolės miškų urėdijos pastangomis įrengti 47 įvairios paskirties rekreacijos objektai (4 poilsiavietės, 38 atokvėpio vietų, 4 pėsčiųjų pažintiniai takai ir kt.). Objektus visuomenė intensyviai naudoja, todėl dalis susidėvėję, jiems reikia priežiūros ir remonto.

Priešgaisrinė apsauga. Didžioji dalis VĮ Marijampolės miškų urėdijos miškų žemo gamtinio degumo (trečios degumo klasės – 61 % miškų), todėl kilti gaisrams nėra didelio pavojaus, nors

dedama daug pastangų profilaktinėms ir priešgaisrinės saugos priemonėms, per vykmetį kilo 50 gaisrų (gaisrų apimtas plotas 29 ha).

Miškų sanitarinė būklė. Miškų sanitarinė būklė nėra gera, dėl grybinių ligų toliau vyksta uosių džiūvimas. Inventorizuota 36,0 tūkst. m³ sausuolių ir virtelių (0,8 % nuo viso medynų tūrio). Apskaičiuotas natūralus metinis tūrio atkritimas sudaro 5,1 tūkst.m³. VĮ Marijampolės miškų urėdijos miškuose neišvengta ažuolų ir uosių džiūvimo.

Medžioklėtvarka. Medžioklės ūkio rodikliai vertinami prieštarinai, ypač už ilgesnį laikotarpį. Didelis elninių tankumo didėjimas nuo 1970 metų padarė didelę žalą eglynams bei antrajam eglių ardui. Elninių žvėrių gausa 2013 m. taip pat labai viršija leistiną teritorijos talpą. Nustatyti elninių žvėrių pažeisti medynai – 346 ha valstybiniuose miškuose (1,8 % viso medynų ploto), dauguma pažeidimų sudaro ankstesnių metų pažeidimus (dabar taikomos efektyvesnės želdinių apsaugos priemonės). Tačiau didėja bebrų daroma žala miškams – dėl patvenktų upelių ir griovių yra džiūstančių ir žuvusių medynų, iš jų 80 ha valstybiniuose miškuose.

Miškų sertifikavimas. VĮ Marijampolės miškų urėdijos miškai sertifikuoti 2004 m., resertifikuoti 2009 ir 2014 metais. Tai garantas, kad ūkininkaujama pagal tarptautinius reikalavimus – išsaugojant ir gausinant miško išteklius visuotinai pripažintais tvaraus (darnaus) miškų ūkio principais, subalansuojant ekonomines, ekologines ir socialines miškų funkcijas.

ŪKINIŲ PRIEMONIŲ PROJEKTAS

Miško kirtimai. Pagrindinių miško kirtimų apimtis apskaičiuota vadovaujantis Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-362 „Dėl Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodikos nustatymo“, o kirtimai išdėstyti teritorijoje vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 „Dėl Miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“. Metinis naudojimas apskaičiuotas 2013 m. miškų inventorizacijos duomenų pagrindu. Pagrindinių kirtimų projektas parengtas pirmam penkmečiui, po to, aktualizavus duomenų bazę, kirtimai bus suprojektuoti kitam penkmečiui. Ugdymo kirtimų būtinumas nustatytas miško sklypams pagal miškininkystės reikalavimus. Sanitarinių kirtimų apimtis apskaičiuota pagal medynuose (pradedant nuo 45 metų amžiaus) natūraliai iškrentančios medyno tūrio dalies procentą ir koreguojant kirtimo normą pagal miškotvarkos metu nustatytą sausuolių ir virtuolių kiekį.

Metinis medienos naudojimas sudaro 90,0 tūkst. m³ likvidinės medienos. Pagrindiniam naudojimui tenka 76 %, ugdymo kirtimams – 15 %, sanitariniams kirtimams – 8 %, kitiems kirtimams – 1 % bendro naudojimo.

Pagrindiniai kirtimai II miškų grupės miškuose vykdomi nedidele apimtimi, išimtinai taikant neplynų kirtimų būdus. Neplyni kirtimai III miškų grupės miškuose pagal plotą sudarys 60 %, IV miškų grupės miškuose – 7 %. Plynais kirtimais 2015–2019 m. bus iškirsta 1217 ha, iš jų 87 % ploto ūkiniuose miškuose.

PROJEKTUOJAMA METINĖ KIRTIMŲ APIMTIS

Kirtimų rūšys	Metinė apimtis						
	Plotas, ha	tūris tūkst. m ³		likvidinio tūrio % nuo bendro tūrio	likvidinis tūris tūkst. m ³ pagal miškų grupes		
		bendras	likvidinis		II	III	IV
Pagrindiniai kirtimai	255*	83,5	68,5/81,9*	82	1,0	12,3	55,2
Ugdymo kirtimai	572	17,5	13,5	77	2,7	1,8	9,0
Sanitariniai kirtimai	x	8,7	7,0	80	1,8	1,6	3,6
Kiti kirtimai	x	1,2	1,0	80	0,3	0,3	0,4
Iš viso		110,9	90,0		5,8	16	68,2

Iš 1 ha mišku apaugusio ploto kasmet bus iškertama po 5,7 m³ bendro arba 4,6 m³ likvidinio tūrio (iš jo pagrindiniais kirtimais 3,5 m³/ha). Pagal miškų grupes likvidinio tūrio iškertama: II – 1,4 m³/ha, III – 5,5 m³/ha ir IV – 5,4 m³/ha.

Bendras einamasis medynų tūrio prieaugis – 6,96 m³/ha. Per pirmąjį penkmetį II miškų grupės miškuose projektuojama vidutiniškai iškirsti 26 %, III ir IV miškų grupių miškuose po 96 % bendro prieaugio. Medienos naudojimo procentas – 2,5 % viso medienos tūrio. Kasmet miško kirtimais bus apimama 4,2 % viso medynų ploto.

Potencialiai naudotinių miško kirtimo atliekų kiekio įvertinimas. Kirtimo atliekos sudarys apie 27 % (30352 m³) suprojektuoto kirsti tūrio. Metiniai energetinės medienos su žieve ištekliai atskirais kirtimais pagal iškertamą tūrį jaunuolynų ugdymo kirtimais sudarys 11 % (3341 m³), retinimo – einamaisiais kirtimais 13 % (4081 m³) ir pagrindiniais kirtimais – 76 % (22930 m³). Kirtimo atliekų struktūroje šakos sudarys apie 41 %, malkos ir sausuliai – 42 %, smulkūs medeliai – 11 % ir stiebų viršūnės – 6 %. Kadangi kelmų panaudojimas galimas tik ateityje, pagrindinę biomasę sudarys šakos (41 %).

Miško atkūrimas. Miško atkūrimo fondą sudaro 600 ha inventorizuotų neapaugusių miškų plotų (kirtavietės, aikštės, kitos žemės naudmenos) ir 1217 ha suprojektuotų kirsti plynai 2015–2019 metais iš viso 1940 ha. Želdinti numatoma apie 57 %, paliekama želti – 43 % ploto. Pagal želdinamas medžių rūšis apie 87 % sudarys mišrūs želdiniai. Metinė miško atkūrimo apimtis pirmajam penkmečiui – 280 ha.

Aplinkinių ribų priežiūra. Numatytas kasmetinis VI Marijampolės miškų urėdijos valdomų miškų ribinių linijų iki 1,5 m pločio su kitais naudotojais atnaujinimas, kasmet planuojama atnaujinti apie 75 km ribinių linijų. Dalį kvartalinių, aplinkinių linijų reikia naujai išvalyti, jų kasmet planuojama atnaujinti apie 80 km.

Miško apsauga. Suprojektuota sanitarinių kirtimų apimtis (7,0 tūkst. m³ likvidinės medienos per metus). Vadovaujantis Miško sanitarinės apsaugos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. D1-204 „Dėl Miško sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“, rekomenduotos biologinės, cheminės ir kitos sanitarinės miškų apsaugos priemonės.

Priešgaisrinė apsauga. Parengtas priešgaisrinio tvarkymo planas visai miškų teritorijai. Miškai suskirstyti degumo klasėmis: aukšto degumo (18 % miškų), vidutinio degumo (20 %) ir žemo

degumo (62 %). Numatytas kasmetinis mineralizuotų juostų atnaujinimas (apie 200 km per metus), parengtas miškų priešgaisrinių priemonių žemėlapis.

Medžioklėtvarka. Medžioklės plotai suskirstyti į medžioklės plotų vienetus. Miškai priskirti elnių veisimo zonai. Apskaičiuotas leistinas žvėrių skaičius – 669 sąlyginiai elniai (35 elniai, 102 briedžių ir 1312 stirnos). Leistina šernų banda – 471 vnt. Nustatytas minimalus papildomų pašarų kiekis žiemos sąlygomis, išskirta 24 ha pašarinių laukelių. Numatytos biotechninės ir želdinių apsaugos priemonės.

Miškų sausinimas. Miškų sausinimas ateinančiam vykmečiui pagal techninius projektus nenumatytas. Nenusausintos žemės sudaro apie 11090 ha arba 76 % viso hidromelioracinio fondo. Tačiau sausinti tikslinga tik IV miškų grupėje atskirus užmirkusius bei pelkinius sklypus (apie 564 ha) taikant vietinės melioracijos būdus.

Rekreacija ir poilsio organizavimas miškuose. Visoje VI miškų urėdijos teritorijoje rekreaciniams miškams priskirta 323 ha miškų (0,9 % viso miškų ploto), iš jų 224 ha valstybinės reikšmės miškuose (1,0 %). Rekreaciniams miškams priskirti miško parkai, rekreaciniai miško sklypai, saugomų teritorijų rekreacinių zonų miškai, miestų miškai. VI miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškams parengtas specialus rekreacinio sutvarkymo projektas. Įrengti 47 rekreacijos objektai (poilsiavietės, atokvėpio vietos, pažintiniai takai ir kt.), dalį jų numatyta atnaujinti ar rekonstruoti. Rekomenduojama įrengti 14 naujus rekreacijos objektus. Rekreacinei miškų vertei padidinti projektuoti kraštovaizdžio formavimo kirtimai (321 ha).

Gamtosauginių priemonių planas, kurį sudaro aiškinamasis raštas ir žemėlapiai M 1:50 000, žemėlapiai girininkijoms M 1:20000. Jame aprašytos visos saugomos teritorijos, gamtos ir kultūros paveldo objektai, Raudonosios knygos augalų radavietės, paukščių lizdavietės, kertinės miško buveinės, kitos ekologiškai vertingos teritorijos: natūralios miško pelkės (neapaugusios medynais), mažos miško aikštelės ir laukymės, miško sklypai su pavieniais bioįvairovės medžiais ar senmedžiais. Pateiktas visas kompleksas gamtosauginių miško ūkinių priemonių biologinei įvairovei išsaugoti. Gamtosauginis planas reikalingas sprendžiant sertifikavimo klausimus, informuojant vietinę bendruomenę apie miško vertybes ir ūkinę veiklą.

Baigiamojoje projekto dalyje pateiktas projektinių sprendinių ekonominis, ekologinis ir socialinis vertinimas. Suprojektuotos miškų ūkinės priemonės užtikrins tausojantį, daugiataksių miško naudojimą, palaikantį miško ekosistemų stabilumą, esamų gamtinių bei kultūros vertybių ir biologinės įvairovės išsaugojimą, taip pat ekonominę naudą.

Projekto vadovas Nerijus Pivoriūnas
2014 m. gruodžio 2 d.